

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

IMPERII
se primesc după tariful
Administrației și al
la toate agențiile de
publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

3 Lei ex.

Mecanismul politic

— In jurul unei teorii asupra succesiunii guvernului. —

Arad, 2 Martie.

Într-una din acele ieșiri surprinzătoare care se datorează intensității de cugetare, d. N. Iorga pune, într-un mod cu totul original, problema situației politice și a raporturilor dintre partide. În minutele de răgaz pe care i le îngăduie cursurile și conferințele pe care le ține de pe catedrele universităților apusene, d. Iorga a conceput o interesantă teorie asupra „mecanismului politic” aplicată la țara noastră. Comparând viața politică cu un mecanism, dsa determină rolul fiecărui partid atribuindu-i funcțiunea exclusivă pe care o îndeplinește: o piesă a unei mașini ce nu poate funcționa decât în perfecta armonie și dependență a părților componente.

Aceasta ar fi, în resumat, teoria nouă enunțată de d. N. Iorga ca să ajungă la o protestare cu totul personală împotriva unui partid politic, cel dela guvern, care n'ar ține seama de adevărul cuprins în spusele dsale. În loc să recunoască acest adevăr și să menajeze cealaltă piesă a mecanismului nostru politic: partidul rezultat din fuziunea cu d. Maniu, liberalii duc împotriva-l o luptă de distrugere. Ei fac, după d. Iorga, o acțiune negativă de slăbire sau compromitere a unui partid căruiu mâine i-se va da răspunderea conducerii. Partidul dela guvern, în loc să-și creeze merite „seamnă”, în cealaltă tabără, germenii neputinții și ai disoluțiunii.

Teoria dlui Iorga are, precum se vede, la bază, respectul ordinii stabilite și al tradiției. Deopotrivă de geloși de acest respect al lucrurilor statornicite, liberalii s'au grăbit să răspundă frunțașului opoziționist ajungând la cu totul alte concluzii. Oficioul guvernului direct vizat de d. Iorga răspunde că este cu totul eronată afirmația făcută de atâtea ori că unicul suport pe care se sprijină guvernul e slăbiciunea opoziției. Guvernul, din contră, a putut să realizeze o operă pozitivă împotriva atitudinii unor partide de opoziție cari în mod permanent s'au pus deacurmezișul realizării oricărei opere constructive. Iar politica urei și acțiunea negativă au constituit activitatea de fiecare zi a partidelor opoziționiste.

Fără a discuta teoria în sine emisă de frunțașul opoziționist oficioul guvernului s'a mărginit să răspundă numai la partea a doua a articolului, la acuzațiunile aduse partidului liberal. Mai interesantă însă, cu mult mai interesantă este teoria însăși a mecanicii politice. În primul rând, ideea democratică, pe care o afișează ca pe un fanion de luptă, chiar partidul fuzionat din care face parte d. Iorga suferă, prin enunțarea acestei teorii, o adâncă jignire. Căci ce oare susține dsa decât necesitatea existenței unui mecanism care, pe deasupra tuturor voințelor, să asigure alternarea la putere a partidelor, cari au datorită să se menajeze reciproc? O asemenea teorie, dacă este în parte necesară în momentul de față, nu poate însă constitui crezul de totdeauna al unui om politic care merge în pasul vremii. Unde este oare respectul voințelor masselor dacă, în ciuda lor, mașina politică funcționează așa cum vrea s'o așeze domniașă? Nu este aceasta o teorie reacționară? În

seamnă a întrona o mare minciună în viața politică prin menajarea reciprocă între partide așa cum o înțelege d. Iorga: a înșela publicul asupra capacității de guvernare și a țării unei organizații politice.

Nu luăm apărarea nimănui, dar iarăși nu putem lăsa nerelevante asemenea ciudățenii certe cu logica și într'un flagrant contrast cu realitatea lucrurilor, enunțate numai ca să arate că un anumit partid trebuie să fie indicat să întregască așa numitul mecanism politic.

Plecând dela teoria formulată, un cititor obiectiv și neinteresat personal, ar găsi în ea o seamă de reflexii cari privesc pe autorul ei. Înainte de a enunța o asemenea teorie, trebuie dusă o luptă acerbă pentru potolirea patimilor politice, pentru renunțarea la ură, la calomnie, la atacuri personale, la slăbirea sentimentului dinastic, la delațiune și la pongriere în fața streinilor. Dar lucrul se întâmplă tocmai dimpotrivă. Departe de a duce o asemenea campanie, armele de cari amintirăm sunt fabricate, în mare parte, în arsenalul taberei propriilor amici politici ai dlui Iorga.

Odată restabilit acel simț de puădoare absolut necesar unei vieți publice normale, mecanica politică va începe să funcționeze dela sine și prin însuși voința maselor iar nu prin aceea a unor oameni politici.

În ce privește slăbirea sau compromiterea unui partid într'o atmosferă normalizată, ea nu poate veni niciodată din afară, ci din înseși lipsurile organice ale celui partid. Intrigile nu sunt decât împrejurări accidentale cari pun la încercare soliditatea unei concepții unitare de partid, și în niciun caz ele nu pot semăna germenii „neputinței”.

Iată de ce ni se pare că este prematură și inoportună teoria mecanicii politice până când păcatele vieții noastre politice nu vor fi toate spălate într'o reacțiune a conștiinței multora din frunțașii partidelor.

NOTE

Primăvară grăbită

Arad, 2 Martie

A sosit înainte de vreme Primăvara, prietena copiilor și a oamenilor săraci...

Flori de câmp a trimis ea — solii vesele — orașelor triste și obosite.

Timpul și-a schimbat porcă legile din totdeauna, și ca un tiran într'o clipă de adâncă îndoișare, a suprimat porcă pentru anul de față iarna plicticoasă și gata oricând de harță ca o soacă smintită.

A sosit Primăvara, ca o logodnică care vrea să grăbească nunta.

Pe florile ei de câmp cari îmi opresc privirile și sufletul la colțul străzilor, îmi văd porcă primăverile mele dulci acolo într'un sat undeva departe spre răsărit.

Câte amintiri nu deșteaptă bielele flori de câmp în suilete acelor ai căror părinți sau moși au purtat harnic sapa și coasa...

Flori de câmp, flori de câmp!

Sănătatea aspră și dulce a gliciei îmi umplă porcă pieptul; sufletul întinerit se ridică porcă peste timp într'o înfrățire caldă cu pământul. Pluguri vor ieși pe ogoare odihnite... Munca veșnică își va urma cursul sub soarele care fecundează...

Nu mai noi, oamenii literelor cioclii biurocrilor-tenniști, hamalii banului necesar, vom continua să ne vestejim, să ne uscăm, zi cu zi, în lupta pentru un bruc de pâine.

Departe de sărbătoarea câmpurilor și-a ogoarelor, soarele ne bate zadarnic în geamuri și ne cheamă afară: Noi suntem condamnați de totdeauna.

„Fericit e corașul” a scris cineva... un străin care a cunoscut viața. Acum când Primăvara cucerește natura, câți dintre noi n'ar dori să fie la cornele plugului pe ogoarele rodnicie și neștiință!... Câți n'ar dori să bea apă curată din izvoarele limpezi și... gratuite!... Câți n'ar dori să se întoarcă la viața sănătoasă, mulțumită și simplă a țărânului?...

Primăvara este grăbită, te face să te simți străin între zidurile orașelor...

Porcă sufletul străbunilor, cu o putere supraomenească, ne cheamă înapoi la țară!

Un comunicat

„Viitorul” publică următoarele: Unele ziare au publicat știri referitoare la prețurile măsurilor militare și administrative luate în legătură cu unele evenimente, ce s'ar petrece dincolo de Nistru.

Ministerul de război și ministrul de interne dau o completă desmintire tuturor acestor știri.

O noulă a Prințesei Ileana

„Woman's Pictorial” dela 14 Februarie reproduce o fotografie, prin care o arată pe Prințesa Ileana cu calul ei favorit. Revista spune că Prințesa a scris despre cal o noulă, intitulată „Viața mea”.

Germanii și războiul economic

„Neue Freie Presse” anonă: „Industria germană de fer și mașini este de părere că izbucnirea războiului economic cu Germania nu va împiedeca exportul german în România. Germania exportează mai cu seamă mărfuri din Solingen, mașini agricole, motoare, celturi, mașini electrice, etc. și impunerea acestor articole cu o taxă prohibitivă n'ar face decât să scumpească aceste mărfuri pentru cumpărătorii români; dar ei vor trebui totuși să importeze aceste articole fie direct din Germania, fie ocolind prin alte țări.

In cazul unui război economic, industria germană se va servi probabil de mijlocirea reprezentanților și filialelor din Viena.

Congresul dela Sibiu

D. Alex. Lapedatu, ministru cultelor și artelor, a sosit la Sibiu, spre a lua parte la lucrările Congresului național bisericesc, al cărui membru este.

Congresul va cerceta cu această ocazie și proiectul legii pentru organizarea Bisericii ortodoxe, care a fost depus la Senat și a cărui discuție s'a amânat pentru că P. S. Mitropolitul Nicolae Balan să poată lua parte la desbatere.

In chestiunea Basarabiei

— Presa italiană emite ideea unui arbitraj —

Arad, 2 Martie

De câtăva vreme, presa italiană se complice a discuta, pe toate laturile, chestiunea Basarabiei, care în tot cazul, și mai ales pentru Italia, nu este de actualitate. Ce înțeles politic va fi având această atitudine a italienilor, pe care așa zisa chestiune a Basarabiei îi preocupă mai mult decât pe noi români, nu putem preciza deocamdată. Cu titlul de document publicăm unele părți dintr'o corespondență din Roma spărută în marele ziar englez „Morning Post”.

„Autoritatea crescândă a Italiei ca factor însemnat în Orientul apropiat și hotărârea ei de a întreprinde prestigiul ce are pentru asigurarea păcii europene sunt redeviate într'un important articol pe care „Messaggero” de azi (dela 18 Febr.) îl publică drept răspuns unei expunerii oficiale asupra viitorului Basarabiei aparută în „Isvestia”.

Steklov, despre care „Messaggero” spune că reproduce, păreriile guvernului sovietic, a scris că e foarte puțin probabil ca Italia să ratifice tratatul asupra Basarabiei. „Judecând după relațiile noastre cu Italia — adaugă Steklov, România nu poate spera în ratificare. Adevărul este că a și pierdut speranța în ratificare”.

„Messaggero”, care și dărușul poate fi considerat ca expresia ministerului de externe italian, începe prin a arăta că, atunci când se vorbește de chestia aceasta a Basarabiei este nevoie de prudență. În orice caz, față de aserțiunile rusești e nevoie de o atitudine neutrală.

Dacă chestia Basarabiei se dezvoltă, până a duce la război sau la pace, dorința Italiei este ca să fie pace. Dar pentru aceasta e necesar să aibă loc o revizuire generală a drepturilor, rusești și românești.

Câtă vreme Rusia și România o să rămână la punctul de vedere actual, o împăcare e imposibilă.

Mai departe „Messaggero” scrie:

„Semnătura celor patru Puteri nu însemnează nimic. Oare Anglia și Franța cari au ratificat tratatul asupra Basarabiei înainte de a fi recunoscut guvernul sovietic, sunt gata să ia armele în favoarea României în cazul unui război ruso-român pe chestia Basarabiei? Răspunsul este „nu” și, în cazul acesta, problema esențială între Rusia și România rămâne nerezolvată”.

„Messaggero” spune mai departe că soluția pacifică nu stă într'o intervenție directă sau indirectă, ci în dezvoltarea unui spirit de reciprocitate. Cităm:

„Italia și numai Italia are dreptul să spue în chestia aceasta o vorbă înțeleaptă, deoarece recenta ei istorie diplomatică a dat un exemplu unic în Europa, exemplul unei politici bazată nu pe drepturi pe hârtie, ci pe soluții obținute prin acord comun.

În ce privește problema basarabeană, Italia nu dorește să susție în mod exclusiv drepturile Rusiei, fie acele ale României, ci mai mult drepturile generale ale păcii. Grație situației ei ca putere amică și față de Rusia și față de România, Italia, neimpedată de prejudecăți, poate să lucreze în mod prudent pentru a încerca să obțină la un moment favorabil o împăcare între cele două țări”.

FOILETON

Povestea stelor

O iarnă grea, plină de omăt, cum de mult nu se mai pomenise, îl alina pe mesterul Gavril să-și aducă aminte tot mai des de cuvinte biblice.

— N'a zis Mântuitorul — mormăia el, mahmur — „Lăsați, beți, c'astea-i sângele meu, carele se varsă pentru voi și pentru mulți alții, întru iertarea păcatelor?” Iertă-mi-se și mie păcatosul!

Inchinându-se și vărsând un pic jos, din fiecare pahar, bea fără habar până nu mai avea lăscate.

Iar pe băiat, pe Arghir, îl și uita, fără foc și fără nimic în biata cocioabă scuturată de toate vânturile. Și Arghir, după ce zugrăvea toată ziua se întindea pe lada lui în odăița prin care se plimba vântul în voie, năvălind pe gura vetrei fără for.

Se apropiau sărbătorile și bătrânul mai așa și el acasă, la făruțul stelor. Netezea spezele de brad, le prindea cruci, legându-le cu sârmă și întinzând apoi foile de hârtie albă subțirică, încropind așa, stea după stea.

Iar micul zugrav, Arghir cu păru-i bălai, n'umși inele și cu ochii mai albaștri ca aceia ai îngerilor din icoanele plăsmuite de el, copilul zugrăvea rând pe rând stelele, împodobite cu fel de fel de icoane, scornite de manta lui de copil blagoslovit.

Li umbra mâna ca o sfârlează, rotunjind cu albastru capete și aripi de înger și lo-

curile ochilor, împlinind cu roșu semnul gurei și lumina ochilor și adăugând puțin galben în jurul frunților și aurii în rotogolurile galbene — nimbulele de sfîntenie de deasupra capetelor cerești.

Nu da greș nici cât negru sub unghie. Atât de frumos înfloarea capetele razelor mari și mărunte cu aur, neuitând să picure câți-va stropi și pe rotogolele ce tremurau pe ață.

Li aluneca mâna cu o agerime ce-l uimea și pe el câteodată. Și atunci din ochii lui frumoși dădeu scilipiri ce-l înfricoșeau pe bătrân, care o lua spre cărciumă, închinându-se și spuiudu-le tuturor:

— Cu Arghir al meu de-a minune! Nu știu ce se petrece. Da ce iese din mânășița lui cu-i lucru de om!

Se închinau toți, unde îl știau pe copil tăcut și frumos ca un înger. Unii ziceau că-i un trimis al Mântuitorului, ca să întoarcă lumea păcătoasă la credință, alții că ar fi fost și el un sfânt, durând trai pământesc de om ca toți oamenii, unii unele și alții altele, câte și mai câte...

Copilul zugrăvea ce i se arăta lui în vise că, pe semne, cine-l lăsase în plata Domnului, când l'a găsit Gavril, n'avea cugetul împărat. Iar sufletul acela chinuit se apropia pocăit de copil, în somn.

Și Arghir ce-și aducea aminte așternea a doua zi pe aripile stelor înfrumusețate de

el. Așa se arătau, ca prin farmec, toate clipele din viața Mântuitorului, fără să lipsească nimic...

La mijloc staulul din Betleem se lăzura pe încetul, fără să lipsească nici ieșea de aur, luminată de lumina cea adevărată, nici pruncul cel vestit, înfășurat în scutice țivite cu lumină din cer; iar Maica Domnului stătea alături de cuviosul Iosif, teslarul din Arimathea, și cetele de îngeri roiau într'una deasupra cuibului minunei, ridicând cântări de slavă pruncului fără asemănare. Până și bielele cornute păreau încremenite cu privirile îndreptate spre leagănul lui Iisus...

Copilului i se părea atunci că-i sub stăpânirea unei puteri nevăzute ce-l silea să zugrăvească în neștiire, ca și cum n'ar fi fost el, umblându-i mâna cu repeziune, zugrăvind icoană după icoană fără întreprerere.

Pe înopțate, când se oprea, scuturat de un fior, încremenea căiva cu privirea stinsă și nimic, auriu încă de lumina ce-i licărea în minte.

Și se desmeticea la suzai unei fâlfâiri de aripi ce pierrea pe gura vetrei.

Gavril nu pricepea ce se petrece cu copilul. Își lua în zori, mercial, și păs, păs, în piață. Se vedeau pe capete, stelele zugrăvite de Arghir, că nici nu priddea moșul să vânză câte i-se cereau.

Le luau copii, fiindcă se dusesse vestea că Arghir e blagoslovit cu darul lui Dumnezeu și că stelele lui sunt purtătoare de noroc.

Și mai mari și mai mărunte, stele cu opt

și cu douăsprezece raze, toate sbuzau parcă — luate de copii — de rămănea uluit moș Gavril de atâtea bănet.

Iar Arghir să străduia să le dea gata, de sârg, pe toate. Nepăsându-i de frigul cel înțelenea uceori pe lăviș, dărdăind și clănțănindu-i dinții se oprea câte odată suflându-și în pumni și apucându-se iarăși de lucru, dus parcă de o putere, căreia trebuia să se supui.

Isprăvise tot maldărul. Mai rămănea una de zugrăvit, steaua lui — cea mai mare și cu raze mai meșterite de bătrân. Abia mai înfundându-se pe picioare, de sfârșit ce era, mai prinse puțină inimă și și zugrăvi și steaua lui.

Însă privirile i-se pălăiniră. Abia de mai deosebea vâpselele între ele. Iar mâna-i, ca vrăjită, nu se mai oprea de îndată ce prindea să tragă o linie.

Pe la aprinsul luminilor, când întunericul păvălise în odaie, el zărea numai fețe de îngeri ce prindeau viață, sub pensula lui și stăteau să sboare, orbindu-l aproape cu aureolele din jurul frunților.

În lumina aceea de vis îngerii prindeau aripi și fâlfăiau în jurul lui, înfiorându-l de fericele la auzul cântecului de slavă ce se ridica ușor, într'o armonie stinsă, de paradis.

Apoi, nu mai simți decât căldură, căldură multă, dogoritoare și nu mai zări de cât aur, aur mult, orbitor, înfășurându-l de sus până jos ca și pe îngerii din icoanele lui.

Mica publicitate

Pentru fabrica noastră se caută de urgență: 2 strungari și 2 bărbați pentru circular (körfűrészés) desteritați. — Ingin. POPA & COMP. fabrică pentru ind. lemnului, Radna (jud. Arad). (763)

Voiajori

preferați comercianți tănări, cu o mare pro vizie, angajează firma **Bourne & Co.** Arad, Bul. Regele Ferdinand No. 17, pen tru **vinderea pe rate** a mașinelor de cusut „Singer”. (757)

Cabinet dentar

Scoaterea dinților cu insensibi-
litate Lei 40
Coroane de metal, buc. unui
dinte (material de Randolph,
Victoria) 80—100
Dinți albi de cauciuc buc. 40—50
Coroane, dinți de aur, (aur
garantat) buc. 300—350

FRIDA D'MONDJALLED,
dentistă absolventă, Bul. Regele Ferdinand 14
(707) (fost József Ióherceg ut).



România :: Prefectul județului Arad

No. 1/1925 șc.

Publicațiune.

Urmând, ca în cursul anului 1925 să se construiască localuri de școli în comunele: Călașa (șase sale de învățământ și o locuință pentru învățător), Șebiş (cinci sale de învățământ și două locuințe), Curtici (patru sale de învățământ și una locuință), Bărzava, (patru sale de învățământ și una locuință), Bărbănt, (patru sale de învățământ și una locuință), Dumbrăvița, Găvoșdia, Ghiulița, Vărbănt, Șilindia, Târnova, Cuied, Pecica-rom, Aciuta, Chisindia, Crocna, Holt, Arăneag, Bocsăg, Selenș, Berechiu, Covășinț, Chișineu și Cinte (cate două sale și una locuință), Sorșag, Agriș, Tărmure, Tohești, Târnovița, Mermestii, Poiana, Orosi, Guravăi, Budești, Berindia, Chertiș, Mustești, Mănerău, Somoșches (ate una sală și una locuință), se aduce la cunoștința amatorilor, că pentru darea în întreprindere a acestor lucrări se va ținea licitațiune la Prefectura Județului Arad și la Primăriele respectivelor comune în ziua de 7 Martie 1925, orele 10.

Licitatiunea se va ținea în conformitate cu prevederile art. 72 și următorii din legea contabilității publice și cu oferte închise și sigilate.

Amatorii vor depune deodată cu prezentarea ofertei și o garanție de 6% a sumelor oferite, în numerar sau în efecte garantate de stat. Planurile, desenele lucrărilor, cum și caetelor de sarcini și modelul de ofertă se pot vedea în biroul Serviciului de Poduri și Șosele din Arad în zilele de lucru între orele 11—13 din zi.

Arad, la 3 Ianuarie 1925.

I. Georgescu,
(523) Prefectul județului Arad.

Nr. 33243—1924.

Publicațiune de licitație.

Comisia economică a orașului cu drept de municipiu Arad, publică licitație în ziua de 18 Maiu 1925 la orele 4 d. m. cu privire la arendarea pe timp de 10 ani a unui teritoriu de cea 140 m. p. situat în fața edificiului postal Nr. 2 din gara Arad, pentru edificarea unei gherete conform planului și condițiilor întocmite de Serviciul tehnic.

Condițiunile de licitație se pot vedea la DI Consilier economic în orele de serviciu, unde cei interesați vor primi toate informațiile privitoare la aceasta licitație. (761)

Arad, la 2 Martie 1925.

COMISIA ECONOMICA.

Ciment din Gurahonț de Portland cal. I-a

permanent are în maga-
zin și vinde mai ieftin în mare și mic.

Reprezentanții fabricii din Gurahonț:

Kornis Zsigmond și Márton :: Arad

Bulev. Regele Ferdinand Nr. 48 (fost Fa utca în colț).

Telefon 654.

Publicațiune.

Pentru ori și care ziar primește **cășă-torii** cu cea mai mare discreție, **imobile**, prăvălii de vânzare, locuințe mobilate de închiriat, mijloace cu cele mai moderate preturi, efectuieste imediat **incasări** biroul „Fortuna” (Wallinger), Str. Consistorului 31 (f. Batthyány). (765)

Concurs pentru edificarea casei pentru bărci a Clubului sportiv „Hellas”.

Clubul sportiv „Hellas” pe aceasta cale publică concurs pentru edificarea casei ptr. bărci pe malul Mureșului. Condițiunile se pot vedea la DI Czeiler Eugen a. m. la fabrica Czeiler, Str. Ciontea (f. Pöltenberg). Timpul înaintării ofertei este până în 7 Martie 1925 la orele 6 d. m. pe adresa de de mai sus. KANTEN L., secretar. (766)

România

Prefectul județului Arad,
Comitetul școlar județean Arad

Nr. 170—1925. șc.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 18 Aprilie 1925 la orele 10 la Prefectura județului se va ținea licitație publică cu oferte închise, în condițiunile art. 72 și următorii din legea contabilității publice pentru aprovizionarea construcțiilor de școli, ce se vor face în jud. Arad, în anul 1925, cu următoarele materiale:

var,
cărămida,
țiment,
lemnărie și scânduri de construcție și
țiglă.

Ofertele se vor face pentru fiecare material separat.

Amatorii, deodată cu oferta, vor depune și o garanție în numerar, sau efecte garantate de stat, în valoare de Lei 30.000, în ce privește varul, cărămida, cimentul și țiglă, și 60.000 după ofertele de lemnărie și scânduri de construcție.

Caieutul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Prefecturii jud., camera Nr. 7, în zilele de lucru între orele 10—12 din zi.

Arad, la 1 Martie 1925.

Prefect,
Inspector General Administrativ,
I. GEORGESCU (ss).

Primnotar II jud:
PETRUȚIU (ss). (761)

Nr. 2443—1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 11 Maiu 1925 la orele 4 d. m. cu privire la lăfarea materialului lemnos necesar în gospodăria orașului pe anul 1925.

Condițiunile de licitație se pot vedea la DI Consilier economic în orele de serviciu, unde cei interesați vor primi toate informațiile privitoare la această licitație. (760)

Arad, la 2 Martie 1925.

COMISIA ECONOMICA.

Nr. 4200—1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 11 Maiu 1925 la orele 4 d. m. cu privire la aprovizionarea cu pâine a asilului săracilor pe anul 1925.

Condițiunile de licitație se pot vedea la DI Consilier economic în orele de serviciu, unde cei interesați vor primi toate informațiile privitoare la aceasta licitație. (762)

Arad, la 2 Martie 1925.

COMISIA ECONOMICA.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu, sub președinția dlui Ion I. C. Brătianu.

Consiliul a aprobat să se depună în Parlament proiectul de lege al dlui ministru de justiție pentru compunerea instanțelor judecătorești și stabilirea noilor circumscripții, precum și proiectul de lege pentru înlesnirea judecăților prin simplificarea unor dispozițiuni de proceduri.

Consiliul a instituit o comisiune compusă din dñii miniștri Mărzescu, Alex. Constantinescu, Vintilă Brătianu, N. Chirculescu și N. Saveanu pentru examinarea acestor proiecte.

În vederea întocmirii acestor proiecte de legi d. ministru de jusție Mărzescu a convocat pentru consultare consiliul superior al magistraturii pentru ziua de 2 Martie, Comitetul Uniunii advocatilor pentru ziua de 4 Martie și mai mulți decani și advocați pentru ziua de 4 Martie.

În legătură cu serbările pentru comemorarea lui Avram Iancu Consiliul a hotărât ca d. l. ministru de justiție să depună un proiect de lege pentru amnistia delictelor silvice săvârșite în țara Moților dela Unire până la data serbărilor.

Consiliul a adus proiectul pentru suprimarea funcțiunilor de ministru public pe lângă judecătorii de pace din circumscripțiile Curților de Apel din Cluj, Oradea-Mare, Timisoara, Tg Mures și Cernăuți. Noul proiect reorganizează ministerul public la judecătorii pe baza principiilor din vechiul regat.

Consiliul de miniștri în unanimitate nu admite nici legiferarea vadelui comercial, nici prelungirea termenului la prăvălii cerut de unii comercianți. Astfel legea chirilor nu va fi modificată și nici un alt proiect în acest sens nu va fi prezentat de Ministerul Industriei.

D. dr. Angelescu, ministru instrucțiunii publice aduce la cunoștința consiliului că a trimis rectoratului Universității din București pe lângă care funcționează comisiunea de judecată a profesorilor universitari lucrările pentru trimiterea în judecată a dlui prof. A. C. Cuza pe baza raportului de anchetă a dlui profesor N. Bazilescu și Radulescu Motru, urmând ca acuzarea în fața Comisiunii să fie susținută de dl P. Dragomirescu profesor de drept comercial la Universitatea din Iași.

S'au rezolvit apoi diferite lucrări curente după care Consiliul a luat sfârșit.

Propaganda culturală în cartierele marginase ale Aradului

Arad, 2 Martie.

Duminică, la 1 Martie am avut deosebită plăcere de a asista în suburbia Pârnea, la Casa Națională, la un festival cultural aranjat anume pentru popor de către elevii Școlii Normale Confesionale din loc, sub conducerea dlui profesor E. Vlad, T. Maris, O. Dobos și dsoara A. Cornea.

În împrejurările de azi, când unirea sufletelor și întărirea moravurilor trebuie să constituie felul principal al acelor, cari se ocupă de cultura sufletească a poporului nostru, propagande de felul acesta sunt foarte bine venite și cei ce le fac, merită toată lauda.

Programul a fost bine întocmit și executat.

Conferința dlui profesor E. Vlad a fost ascultată cu o deosebită atenție. A vorbit despre faptele mai însemnate din trecutul istoric, al neamului nostru, scoțând în relief puterea de viață extraordinară a acestui

popor. Într'un stil clar a arătat adevărurile istorice cari, în trecut, au fost falsificate ori ascunse dela inima românilor de aceia, cari aveau interesul, să nu ne cunoaștem trecutul.

Elevul C. Păulescu a declamat câteva poezii naționale cu avânt puternic. Asemenea a plăcut mult monologul „Herșcu Boccegiu” zis de elevul David.

Doinele românești executate de elevul Tiuca și corul școlii sub conducerea dlui profesor Dobos, au mișcat inimile celor de față dovedindu-se și de astă dată atențiunea ce se dă instrucțiunii cantului la Școala Normala Confesională.

Poporul a asistat în număr foarte mare, sala fiind tixită de public.

Dorim, să avem prilejul de a asista cât mai des la astfel de festivale.

Un asistent

Moartea Președintelui Ebert

Berlin, 28. — Președintele Ebert a cărui stare se ameliorase în cursul zilei de ieri, a murit azi dimineață. Partidele politice și întreg poporul german cărui s'a comunicat prin telegramă și telefonie fără fir imediat vestea încetării din viață a președintelui, manifestează un doliu sincer și împărțit de toată lumea.

S'a precizat necesitatea convocării cât mai urgente a Reichstagului în vederea viitoarelor alegeri de președinte. La conștință Reichstagul ar fi fost convocat pentru Luni când se va fixa data alegerii președintelui. Până atunci primul ministru, dr. Luther, va ține locul președintelui.

Berlin, 28. — Imediat după ce s'a cunoscut vestea morții președintelui Ebert s'a arborat drapelul îndoliat pe toate clădirile publice din Berlin precum și la toate ambasadale străine.

Este probabil că guvernul va decreta

un doliu oficial în 8 zile pentru toată Germania.

Rămășițele pământești ale fostului președinte Ebert, au fost transportate astăzi la locuința sa oficială din Wilhelmstrasse, urmând ca mâine să fie așezat pe un catafalc ce se construiește în sala festivă a parlamentului.

Azi dimineață la orele 11, deputații s'au întrunit în semn de doliu ascultând un discurs funebru al președintelui de consiliu Luther care și a admirat convingerea că nu numai Germania îl va deplânge pe președintele Ebert ci lumea întreagă, pentru că el a fost acela care s'a străduit mai mult pentru consolidarea păcii mondiale.

Miercuri se va organiza o mare manifestare publică de doliu în fața parlamentului.

Pentru astăzi au fost interzise la Berlin toate spectacolele și petrecerile.

Președintele Ebert a eșit din sânul tîlului social democrat și, dacă în exercițiul sale demotici, a păstrat cea mai strictă obiectivitate, a rămas totuși în flutur său, un credincios adept al ideilor socialiste.

El a fost acela care, din primul moment al izbucnirii revoluțiunii germane, a în fruntea Reichului. El a ratificat Constituțiunea, el a ratificat legea prin care Germania accepta pacea dela Versailles.

Serviciile pe cari le-a făcut Germania poporului german, sunt enorme.

Tot atât de mari serviciile pe cari le-a făcut Europei. El a salvat Germania de la boșevizare, el a salvat însă și unitatea țării sale.

Reacționarii nu i-au iertat nici una și alta, dar mai ales nu i-au iertat unitatea de origine, căci Ebert a fost simplu lucrător strungar, când a început să joace un rol în partidul socialist.

Atacurile violente, al căror obiect a devenit de până la sfârșitul vieții sale, nu vor putea întineca în ochii istoriei meritele sale, upacă poate chiar ca moartea sa, să și reia viața caricatură judecătorească care nu vultose să-l acuze chiar de trădare de parte a O. Este însă sigur ca poporul german îl va plăti în ziua viitoare de recunoștință.

Pentru moment moartea lui Ebert a deschis vacanța la președinția republicii Reichului, ceiaze va deslănțui o pălănie cor campanie electorală, căci alegerea capu statului german se face prin plebiscit.

Cine va fi succesorul? După constituțiunea germană alegerea trebuie să se facă între un număr de trei candidați. Unul din ei va fi cel care după o săptămână de depunere a candidaturii va fi ales prin plebiscit. De astădată vorbim de o vreo 35 de milioane de alegători. La pas anului scrutin se proclamă ales acela care are la majoritate absolută. În caz că nici un candidat n'a obținut această majoritate, se face o nouă alegere, și care pot candida toți vechii candidați, și alții noi. Se proclamă ales acela care are cele mai multe voturi, chiar dacă n'a obținut majoritate absolută.

În cazul de față, se vor afla în luptă două curente puternice: cel republican și cel monarhist. Dacă toți republicanii vor fi în acord, și mai ales dacă ei vor fixa o dată datură agreabilă și republicanilor de numesc conservatoare, succesul lor e chiar dela puțin mult sigur. Un astfel de candidat este fi fostul cancelar Marx din partidul centrist catolic.

Dacă însă socialii vor pune candidații aparte, va fi nevoie de balotaj. Și în acțiunea stă privință cărdășia dintre comuniști și anchișionaliști poate să facă mari greutăți de un republicane. Cu toate acestea, ținând socotila teala de rezultatul alegerilor generale din plampluarie se poate prevedea succesul final agat republicanilor.

Steaui lui Wilhelm n'a răsărit în Al.

Propaganda antireligioasă comunistă în Arad

Oradea Mare. — De câta timp, muncitorii organizați în sindicate, din orașul Alalastru, au renunțat la serviciile religioase pe preotului, la nunți, botezuri, morți, etc., scoale pretext că se impune omului o religie necunoscută la botez.

Muncitorii de aci văd în aceste practici religioase un mijloc de subjugare a muncitorului către clasa stăpânitoare burgheză.

Astfel, Duminica trecută, un al patrulea botez fără preot s'a săvârșit la sindicatul muncitorilor. Căzmarul Cerni a avut de neapărat botezul băiatului său întreg sindicatul iar cuvântarea tainei creștinismului a fost ținută de secretarul Iosif Kadar.

Copilul a căpătat numele de Carol Oberea, ca amintire a celui ce a suferit grele suferințe la București, pentru cauza comunistă.

— Au venit! Ai auzit tată!

Moșului i se umezira ochii, nu zise mic și numai când văzu că Arghir se năclintea la cine știe ce, desluși și el un făit de arpi și căzu în genunchi lângă lădă, răcnind „Arghire!”

Se clioti numai flacăra lumânării de mână și copilului îi incolo nimic.

Bătrânul se ridică îngrozit de uitașă sticloasă a copilului, apoi își puse capul în palme și hohoti în răsete. Apucă steaui de lângă vatră și se repezi afară din încăp.

— Multumescu-ți Doamne că ai pogorât și mi-ai luminat sufletul și cugetul, că bea nele tadului mă cuprinsese și am rădăci în

Cu capul gol, cu pletele și barba albă în vânt, ținând strâns în mâini steaui de lumină, par'că era Arhanghelul însoțind sfârșitul.

Iar cetele de colindători îl întâlneau, amiteau. Se opeau stelele o clipă, amite, dădu-se la oparte, unele închinându-se în fața stelei cu lumina stinsă, altele treceau colo, lăundu-se la harță:

— Ba a noastră...

— Nu, a noastră!

— Și trole! pleosc! Isvorav scantei și vârați, luminând nămeții în răsetele învârlușilor.

Iar bătrânul trecând înainte:

— Iartă-le-o Doamne, că nu știu ce fac și steaui fără de lumină pieri în noaptea

N. POR

Cronica teatrală

Turneul Teatrului Național din Craiova

„Clopoțelul de alarmă” de Hennequin și R. Coolus și „Hamlet” de Schackespeare.

Arad, 2 Martie.

În seara zilei de 28 Februarie publicul arădean a avut ocazia să vadă un spectacol de comedie — atât ca subiect, cât ca și interpretare — în special ca interpretare, nouă proiecții fiindu-ne dat a face cele mai grozave jefuri materiale, pentru a asista la spectacole cu ansambluri — de cele mai multe ori — detestabile. E vorba de „Clopoțelul de alarmă” — comedia din Hennequin și R. Coolus, comedie de factură curat franțuzească, care însă din cauza furtivei demoralizatoare a bănuțului toată lumea de azi poate fi tot a la de bine și românească. Cabaretul parian Cocoricu îl întâlnim și la București, în apăsătorul caricaturilor lor, au dat Aradului o vizită de noapte pe care — poate — n'a nimeni n'ar nicio dată.

Pe o revistă ieșiană a condamnat această comedie, taxându-o ca nepotrivită propagandei „ristice”. Această afirmație ni se pare tocmai cazul moralistei dna Simone Bridac din chiar această comedie. Dar să vedem subiectul: Burlacul Robert Masselin — I. Manolescu — după o viață de cheluri și nopți trezite prin cluburi, are o criză de gust și își revine câteva zile în casă. Dna Simone Bridac — Dora Comanovici — amanta oficială a dlui Masselin, se servește de această criză și pentru a-și putea vedea mai bine amantul aduce în casă un doctor — care la cerința — convinge pe bietul burlac să ducă o viață ordonată, spunându-i că dacă nu o face pe mai departe a traiului de petreceri și nopți pierdute la club îi va apropia de moarte. Tot această dna Bridac chiamă dintr-o provincie pe niște rude — prostuțe, dar obișnuite — ale dlui Masselin, reușind astfel să caute aspectul unui cămin familiar.

Lucrând trecând, dl Masselin hoinărește zile și nopți cu nepoata sa dna Suzanne Lizolle — fiica d-nei Ortansa T. Cosmin — prin muzee, în timp când dna Toulouzel — dna Maria Vecera Manolescu — începe a cunoaște viața Parisului și a se moderniza. Ghidul d-nei Toulouzel este paraziitul Paginot — M. T. Cosmin — prietinel dlui Masselin. Singur tânărul însuși Lizolle, profesor de o limbă îndușă, rămâne provincialul necioplit, a căruia se deslășoară în această atmosferă, și s'însușește îndrăgostindu-se de nepoată, nepoata de unchiu, dna Toulouzel de Paginot și s'însușește de provinciala Toulouzel. O îndrăgostire însă face pe nepoată să cunoască adevărul unchiului cu dna Bridac moralista

între toate. Scene, lacrimi și în timp ce unchiul trimite pe nepot să-și dea jos barba și în locul halatului să-și pună pijama — dându-i tot odată să înțeleagă că în Paris dacă nu te îmbraci ca parisenii îți poți pierde chiar nevasta — acest unchiu, zic, hotărăște să fugă în lume cu n-poata. Urmează apoi o scenă de adevărată dușie, când nepotul apare în fața unchiului. Apariția este cu totul neașteptată. Este un nepot frumos, căci deși se spune că mustățile și barba sunt podo-bele bărbatului, acest nepot complet bărbierit și îmbrăcat după ultima modă, este parisenian în toată puterea cuvântului. În burlacul Masselin moare amoroșul și nu trăiește decât adevăratul unchiu. Același lucru se petrece și cu nepoata: la vederea bărbatului, moare aventuriera îndrăgostită și renaște soția devotată. Ca sfârșit, era și natural ca moralista Bridac să dispară, iar Paginot să se căpătuiască căsătorindu-se cu d-na Toulouzel. În tot decursul celor trei acte, nimic obscen și răsul nu era provocat decât de anumite situații scoase în relief de admirabilul joc al interpretelor.

Alături de marea I. Manolescu — adorabil în această comedie — remarcăm jocul d-nelor M. Vecera și Ortansa T. Cosmin ambele mai presus de orice laudă. Deasemenea dl M. T. Cosmin a fost un Paginot așa cum l'a creat autorii: respingător ca om de societate, alrăgător naivelor provinciale.

„Clopoțelul de alarmă” este o comedie de moravuri actuale și în turneul teatrului Național din Craiova pentru noi arădeani a înscenat un adevărat spectacol de artă.

Despre „Hamlet” ce-am putea spune, decât că ne-a interesat felul de interpretare al dlui I. Manolescu și dl Manolescu ni l'a redat așa cum a fost acest nenorocit prinț al Danemarcei: melancolic, filosof și neurastenic de imbecilitate contemporanilor; și mai ales de perversitatea celor care-l înconjură. E zadarnic să vorbim despre transpunerea lui Manolescu în roluri, unde starea psihologică înseamnă mai mult decât textul.

Restul personajilor — în afară de regină și Ofelia — n'a interesat cu nimic publicul. Aceste două spectacole a asigurat — ori de câte ori în orașul nostru — succesul trupelor trimise de către teatrul Național din Craiova.

Insuccese electorale ale Sovietetelor

BERLIN, 28. — Din Moscova se anunță că la alegerile pentru soviete, în localitățile unde la primele alegeri participarea la vot a fost slabă, candidații comunisti au fost puși în minoritate și s'au ales reprezentanții țărănilor chiburi (Kulaki). Deși cercurile oficiale sunt foarte preocupate de rezultatele acestor alegeri, totuși zvonurile oficiale afirmă că influența țărănilor chiburi în viața politică nu poate fi decât trecătoare.

Legea pentru apărarea Statului în Bulgaria

Camera bulgară a început discuția proiectului de amendament la legea apărării statului. Oratorii opoziției ca Matinoff, șeful partidului democrat, Pastuhoff, șeful partidului socialist și deputatul Stakoff radical, au declarat că deși sunt în principiu împotriva legilor de excepție, totuși recunosc necesitatea măsurilor riguroase față de provocările agenților bolșevici.

Comisiunea pentru repartizarea averilor imobile dela frontiera jud. Arad

Arad, 2 Martie

Azi la orele 5 jum. p. m. a avut loc — la prefectura județului — o consfătuire a Comisiunii româno-maghiară împuternicită cu repartizarea averilor active și pasive din frontiera județului nostru. Această comisiune a luat finta în baza tratatelor de pace și — pentru județul nostru — este compusă din domnii Calaky și Er y-l, ca reprezen-tanți ai guvernului maghiar și d-ii: I. C. Georgescu, prefectul orașului și județului Arad; Victor Hodor; inspector general; Petru D. Agheci, senator și dr. Augustin Lazar, subprefect din partea guvernului român. În consfătuirea de ieri s'au discutat diferite chestiuni și modul de procedură pentru îndeplinirea cât mai corectă a misiunii ce o are.

Seara dl I. C. Georgescu prefectul județului a oferit în cinstea Comisiunii o masă, la care a luat parte — în afara de membrii acestei comisiuni un foarte restrâns număr de invitați.

Astăzi dimineața la orele 8 jum. Comisiunea va pleca în punctul de frontieră Macan. Cele hotărâte la fața locului le vom publica la timp.

Decretarea stării de asediu în Bulgaria

Știri sosite din Bulgaria anunță că s'a decretat de consiliul de miniștri starea de asediu în toată țara, afară de județele Rusciuc, Varna și Smil, cari sunt la granița României.

Motivele ce au determinat guvernul bulgar să ia o astfel de măsură se datorează desoperirilor făcute cu prilejul prinderii lui Nicola Jescov, șeful Cckei comuniste, — desoperiri din care rezultă că comunistii și țărăniștii afiliați la Internaționala bolșevică, intenționază să provoace revoluția la începutul lunii Martie.

S'a mai hotărât înființarea de tribunale militare excepționale în toate județele în cari s'a decretat starea de asediu. Aceste tribunale vor judeca sumar pe vinovații pasibili de penalități prevăzute de legea pentru apărarea statului — votată de curând de Sobraie — iar hotărârile lor vor fi executate imediat.

În consecință s'a dispus mobilizarea unui mare număr de magistrați civili pentru compunerea noilor tribunale.

Firma Bourne & comp. aranjează un curs de broderie artistică în sala societății „Cat misionară, str. Dimitrie Greceanu 20 (fost Perenyi) unde pe cumpărători de mașini Singer cumpărate de la aceasta firmă îi învață gratuit la toate lucrările de broderie. (758)

Ultima oră

Funeraliile lui Ebert

BERLIN, (Rador.) — Eri noaptea a fost transportat cadavrul președintelui Ebert dela senatul West în palatul prezidențial din Wilhelmstrasse. Si-criul acoperit cu steagul Reichului a fost dus de optzeci de persoane.

În fruntea cortegiului funerar au mers polițiștii pedestri, urmați de carul funerar, escortat de o companie de militari, apoi un lung șir de trăsuri ocupate de miniștrii republicii. Cu toate că era noapte târzie, o mulțime rar văzută a asistat la trista ceremonie. Dela poarta Brandenburg până la palatul prezidențial vre o două mii de membrii ai diferitelor corporațiuni, cu stindardul lor au format un cordon imponent. Făclile au răspândit o lumină de ziua. În palatul prezidențial familia defunctului a luat în primire cadavrul, pe care l'a așezat pe catafalcul acoperit de flori.

Un nou discurs al dlui Herriot

PARIS, (Rador.) — În comisiunea afacerilor externe a senatului dl Herriot a ținut dare de seamă despre situația externă a Franței și a declarat, că Franța va cere Ligii Națiunilor, că după terminarea sesiunii actuale să convoace o nouă conferință la Bruxelles în chestia siguranței. Germania a reînviat propunerea sa referitor la siguranța Rinului. Franța va căuta mijloace pentru aranjarea datoriilor rusești fără desconsiderarea intereselor poporului rusesc.

Acordul economic franco-german

PARIS, (Rador.) Ministrul de comerț și șeful delegației comerciale germane au semnat azi contractul temporar referitor la acordul economic franco-german, în sensul că Franța va fi tratată în baza principiului popoarelor protejate.

Budgetul francez

PARIS, (Rador.) Camera a votat azi, în lipsa budgetului anual, budgetul partitului pe luna Martie.

Parlamentul

Camera

Sedința dela 28 Februarie 1925

Sedința se deschide la orele 3 d. m. pieci.

Prezidează dl. M. Orleanu. Pe banca ministerială iau loc doi: Ion I. C. Brătianu, Vintilă Brătianu, I. D. Duca, G. G. Mărzescu, N. N. Săveanu, G. Cipăianu, general Văitoianu, general Moșoiu, I. Iuliet, general Mărdărescu și N. D. Chirulescu.

La comunicări cere cuvântul dl general Averescu.

D'sa arată că e foarte explicabilă dorința guvernului de a deține cât mai îndelungat puterea și e foarte natural ca să-și îndrepteze silințele sale în acest scop.

Am cerut cuvântul ca să pun guvernului o întrebare în legătură cu o chestiune de ordin general, în care sunt interesate toate partidele.

Dela alipirea provinciilor subjugate au avut loc în România 3 rânduri de algeri, cari însă n'au fost omogene că s'au făcut după trei legiuri deosebite, cari în fond nu fost acte de guvernământ, căci erau decretate legi cărora li s'au dat caracterul de legi.

Această stare anormală trebuie să înceteze și viitoarele algeri să se facă în alte condițiuni decât cele de până acum, cu atât mai mult cu cât dacă ele s'ar face ca până acum ar fi de data aceasta mai grave căci ar fi și alături de Constituție.

Coroana și guvernul au recunoscut importanța urgentei de a completa reforma constituțională. În adevăr, la deschiderea actualii sesiuni parlamentare, Suveranul a declarat prin Mesajul Tronului, — care este după cum se știe — contrasemnat de întregul guvern, că „unificarea administrativă nu mai poate fi amânată”.

În adresa Camerei ca răspuns la Mesajul Tronului după ce se rostese de reforma administrativă, se arată că se va pași și la unificarea și punerea la punct a regimului electoral.

În adresa Senatului se afirmă același lucru. Aceste angajamente solene pe care guvernul actual le-a luat față cu țara.

La actuala sesiune trebuie deci dus, la bun sfârșit întregul program ce a mai rămas guvernului, pentru împlinirea legilor fundamentale ale României întregite.

Fiindcă ne apropiem de sfârșitul sesiunii aș fi recunoscător guvernului și personal d-lui președinte al consiliului, ca să ne lămurască în ce mod înțelege guvernul să-și țină angajamentul cu privire la legea electorală.

DI ION I. C. BRĂTIANU, președintele consiliului: Sarcina mea este foarte ușoară. La întrebarea dl general Averescu n'am de dat decât un singur răspuns:

Suntem hotărâți să ne ținem angajamentele. (Appl. prelungite.)

Am venit cu un program care într'un singur cuvânt se poate rezuma astfel:

Opera noastră și a parlamentului este consolidarea Statului pe temeiul noii constituții. (Appl. prelungite.)

Nu vom neglija nimic și vom face toate eforturile, sincer și hotărât ca să realizăm acest program. În acest program ca puncte esențiale sunt: legea administrativă și legea electorală.

Și precum cu legea electorală am fost respectuoși față de angajamentele luate supunând-o la o discuție largă înaintea comisiunii speciale, a secțiunilor corporurilor legislative și în curând a Camerei și Senatului vom avea aceeași atitudine și cu legea electorală care-i va urma. Bine înțeles asemenea legi nu vom să le dăm caracterul unor legi trecute cu pripire.

Iată fagăduiala care s'a dat și pe care sunt hotărâți s'o respectăm. (Appl.)

Sunt de acord cu dl general Averescu că sunt chestiuni cari nu implică interesele speciale ale unui partid. Asemenea chestiuni fac parte dintr'un program de consolidare pe cari orice partid serios de guvernământ trebuie să aibă grijă să fie executat și numai din grija aceasta din lupta sinceră și desinteresată pentru consolidarea statului se pot crea adevărate titluri, adevărate merite pentru care cineva să poată governa țara și să urmeze opera ei de consolidare. (Applauze prelungite.)

DI GENERAL AVERESCU: Mă declar pe deplin mulțumit cu răspunsul d-lui președinte al consiliului. (Applauze.)

DI I. MANIU cere cuvântul.

DI PREȘEDINTE M. ORLEANU: Inscrieți-vă la comunicări.

DI LUPU protestează.

DI PREȘEDINTE M. ORLEANU: La o comunicare se răspunde și se aude și replica.

Așa spune regulamentul.

INFORMAȚIUNI

O frumoasă serbare la Siria

Alături de seara populația Siria a avut un prilej de desfășurare artistică. Elevele școlii medii de fete din Lipova, sub conducerea neobositului director V. Debu au dat o reprezentare artistică ce a întrecut mult ca valoare obișnuitele eforturi de asociație nobilă natură. S'a reprezentat poezia „Ileu” de Al. C. Cosinzeanu de d-na dr. Acu, într'un ansamblu de toată frumusețea, cu formecător grup de figurante. Meritul organizării revine d-șoarei profesoare Tască dlui prof-soț Izdrălia. Corul a fost condus de d. Rusu, directorul școlii medii de băieți din Lipova.

Sala Casei Naționale a fost arhiplină. Spectatorii au rămas încantați ca nicio dată la multe păreri concludente, că reprezentarea îi făcuse cinstă până și Palatul Cultural din Arad. Venitul serbării este destinat pentru augmentarea fondului școlar de excursii. Dorim la toate școlile noastre o activitate culturală la fel.

Preschimbarea bancnotelor de 500 lei

Noile hârtii au fost tipărite la Banca Franței și sunt de mărimea bancnotelor de 1000 lei.

Desenurile executate de un pictor francez sunt în culorile bancnotelor de 100 franci francezi.

Pe una din părți sunt două țărane, una în costum de Muscel iar alta în port ardelean. În mijloc un peisaj de pe valea Pruhovei.

Bea și sosit stocuri însemnate din noua hârtie monetă.

Deocamdată se studiază măsurile ce urmează să li luate mai cu seamă pentru preschimbarea bancnotelor aflate în străinătate.

Preschimbarea acestora se va face prin legățiuni și consulate.

În țară preschimbarea se va face probabil la sfârșitul lunii Aprilie.

Mai circulă versiunea că vor fi preschimbate și bancnotele de 1000 lei.

O nouă formațiune a opoziției din Jugoslavia

Nauen, 28. — Opoziția din Jugoslavia, adică partizanii lui Davidovici și Radici, precum și catolicii sloveni au format un bloc național: „Uniunea democratică țărănișă” ai cărei membri se obligă să nu ia parte la nici o înțelegere cu partidele guvernului.

Din județ

Furt

În noaptea de 26 Febr. a. c. indivizi necunoscuți au furat, prin efracție, din cârciuma Văduvei Săcu Floarea din comuna Macea suma de 3000 lei. Cazul se cercetează.

Neonorocire

În ziua de 26 Februarie 1925 copilul Gheorghe Dușca de 1 an și 9 luni din com. Covăsânți căzând de pe cuptor pe mașina de gătit. A suferit în cele mai grozave chinuri.

Incendiu

În ziua de 27 Februarie 1925 a luat foc una șura de pae a locuitorului Serb Gheorghe din com. Holt. Pagubă 3000 lei.

Reglementarea vânatoareii epurilor

Ministerul agriculturii și domeniilor a decis ca timp de 2 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1925, în tot cuprinsul țării vânătoria epurilor să fie permisă numai dela 1 Octombrie până la 1 Ianuarie al fiecărui an, afară de localitățile unde prin decizii speciale a fost redusă această epocă, sau oprită cu desăvârșire.

Să nu se facă în același an de două ori bătaie la epuri în aceeași pădure.

Celor ce se vor face pasibili de călcarea acestei decizii, li se va rezilia contractul de arendă cu pierderea garanției și daune.

Datoria României

Vorbind de datoriile diferitelor țări față de Anglia, d. Churchill a precizat în Camera Comunelor că datoria României a atins la 1 Ianuarie 1925 suma de 25 milioane lire sterline în care intră și dobânzile.

Universitățile

În urma deciziei Senatului Universitar este sigur că, studenții vor reîntra la cursuri.

Dealtfel, toate cursurile se țin cu un foarte mare număr de studenți la toate Universitățile din țară.

Comisia reparațiilor și conflictul româno-german

Paris, 28. — În legătură cu conflictul româno-german, se anunță că Comisiunea reparațiilor va invita guvernul român să precizeze punctul de vedere al României în diferendul cu Germania.

Economice.

Arendarea și exploatarea loturilor constituite pe rezervele de Stat

Pe terenurile rezervate pe seama Statului și pe cele ce se vor rezerva pe viitor, se vor organiza exploatarea agricolă, care să servească micilor cultivatori de pământ și îndrumare spre o cultură rațională și creșterea sistematică a albinelor și vermiilor de mătase și se contribuie la aprovizionarea lor cu semințe, pomi, puieți, animale de prăsilă de calitate superioară etc.

Terenurile arătate mai sus se vor arenda pe un termen până la 25 ani, absolvenților școlilor de agricultură, având o activitate în specialitate de cel puțin 4 ani, cooperativelor agricole și specialiștilor cari au profesat cel puțin 10 ani în ramura de producție cărora li este destinat lotul. Nu pot lua în arenda asemenea loturi funcționarii publici de orice categorie, chiar dacă ei sunt agonomi.

Suprafața loturilor destinate creșterii albinelor și vermiilor de mătase va fi până la 5 ha, iar pentru celelalte ramuri de producție va fi până la 25 hectare.

Arendășii loturilor destinate creșterii albinelor sunt obligați a avea la intrarea în folosință cel puțin 15-25 stupi sistematici și a-i spori în cei 5 ani următori cu cel puțin 5 stupi pe fiecare an.

Ei vor cultiva din primul an cel puțin 1/5 din suprafața lotului cu plante melifere și pomi roditori. După 2 ani de exploatare a lotului, arendașii vor trebui să poseze întreg inventarul necesar unei exploatașii agricole raționale.

Arendășii loturilor destinate creșterii vermiilor de mătase sunt obligați a face din primul an plantații de duzi pe cel puțin 1/5 din suprafața lotului și de a crește cu in-

cepere din anul al treilea viermi de mătase produși din cel puțin 25 grame sămânță.

În acest interval, sunt obligați a face și instalațiunile necesare.

Pentru a înlesni construirea gospodăriei, arendașii loturilor vor fi improprietăți cu precădere pe o parcelă de casă, în comuna de care depinde lotul sau într-o comună vecină.

Arenda se fixează — după calitatea terenului și după situația sa, — până la 60 kgr. la ha plătit în natură o singură dată la 1 Septembrie al fiecărui an sau în bani în două rate, la 1 Ianuarie și 1 August al fiecărui an. În acest din urmă caz se va socoti prețul grâului după cota bursei Brăila, dela 1 August al fiecărui an.

Exploatarea loturilor se va face după un plan de cultură stabilit de ministerul agriculturii și domeniilor, după regiuni și determinând caracterul principal al exploatașii (creșterii de albine sau viermi de mătase, producere de semințe pepinieră de pomi sau de vie, arbori fructiferi, grădini de legume, creștere de animale, etc.) Planul de cultură face parte integrantă din contractul de arendă.

Arendășii sunt obligați a oferi produsele lor spre cumpărare ministerului agriculturii sau cooperativelor agricole.

Semințele produse vor trebui să îndeplinească în cealce privește calitatea și curățenia, anumite condiții impuse prin instrucțiunile ministerului cari vor face parte integrantă din contract.

Subarendarea sub orice formă sau cedarea în total sau în parte, a contractului de arendă este interzisă.

Situația agricolă

Ploile generale cari au căzut zilele acestea au făcut mult bine câmpului. În regiunea Dunării s-au început să se facă semănături de primăvară.

Un împrumut român în Anglia?

„Daily Telegraph“ dela 10 Febr. reproduce o știre din „Economic Review“ după care guvernul român ar dori să facă un împrumut de 30-40 milioane lire sterline. America ar urma să participe și dăna la împrumut.

Acordul cu fabricile Baldwin

„Financial News“ dela 12 Februarie spune că, după știri din New-York, guvernul român a hotărât să plătească întreaga sumă a dobânzilor — 7 la sută — datorite uzinelor de locomotive Baldwin din Filadelfia.

Deasemenea se va plăti imediat o parte din capete cari se ridică la 2 milioane 500 mii dolari. Pentru rest, s'a încheiat un aranjament după care plata se va putea face într'un număr mic de ani. Dobânzile se urcă la 1 jum. milion dolari.

„Financial News“ arată că uzinele Baldwin au amortizat datoria statului român care nu mai figurează în registrele lor decât cu suma de 1 dolar.

Înțelegerea cu guvernul român va constitui deci pentru ele, odată cu amortizarea făcută, un surplus de beneficiu.

—oo—

Devizele și valuta.

Rador, 2 Martie.

BURSA.

Zărich	Deschidera	Închidera
Berlin	1239.37	1239.37
Amsterdam	208.25	208.25
New-York	520.25	520.25

Londra	2480.—	2479.50
Paris	2665.—	2675.—
Milano	2098.75	2100.—
Praga	1543.75	1543.—
Budapesta	72.—	72.—
Belgrad	8.30	8.30
București	255.—	255.—
Varșovia	100.25	100.50
Viena	7330.—	7335.—

Cursul devizelor București pe ziua de 28 Februarie 1925.

	Cerute
Paris	10.48
Berlin	—
Londra	972.—
New-York	203.50
Italia	830.—
Elveția	39.30
Viena	29.—
Praga	—
Budapesta	—

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	755.—	—
Mărci	48.—	—
Leva	135.—	—
Lire otomane	104.—	—
Sterline	965.—	—
Francezi	10.55	—
Elvețieni	36.50	—
Italiani	8.30	—
Drachme	—	—
Dinari	320.—	—
Dolari	199.—	—
Marca poloneză	—	—
Coroana austriacă	28.—	—
„ maghiară	27.—	—
„ cehoslovacă	580	—

SPORT

Sezonul s'a început...

Arad, 1 Martie.

Însăși după un repaos binemeritat, atât jucătorii cât și admiratorii fotbalului s'au reunit cu însușirea și căldura Duminică după masă pe terenurile sportive din aproape toate centrele de dincoace de Carpați... Întâlnirea aceasta plină de entuziasm și sinceră, e încă o dovadă de dragoste ce se manifestă în favoarea sportului binefăcător. Nu este nevoie să dăm probe mai eficace pentru argumentarea și susținerea acestui sistem prudent pentru dezvoltarea și cultura fizicului. Câtă mulțumire și câtă satisfacție au și unii și alții, găsindu-și în aceste manifestări tot atâtea plăceri și distracții folositoare la arșia razelor de soare, în aer liber și curat...

Pentru aceasta însă, este nevoie, ca aceia, cari conduc destinele sportului nostru de fotbal, să intervina de la început în mod energic și conștient, ca atât jucătorii precum și spectatorii să nu-și formeze o „profesiune“ și să devieze dela scopul dorit și așteptat, ce rezultă din practicarea sportului de fotbal.

Jucătorii să respecte integritatea fizică a adversarului, iar spectatorii să înlăture patimile și să păstreze imparțialitatea și în comun să îgonască opiniunile tendențioase și puțin civilizate, protejând nămai progresul spre evoluție. Altfel nu se va putea ajunge la scopul dorit!

Rezultatele obținute pe regiuni

Muncitorii — Clubul Athletic

2 : 2

Fiindcă jucătorii nu se găsesc în deplin antrenament, jocul a fost mai puțin interesant, dar pentru început îl găsim destul de viu, din care se prevede încă de pe acum, un progres. Arbitru d. Vășianu Titi foarte corect și imparțial, dovedește calități impecabile atât pentru înfrângerea jucătorilor cât și a publicului recalcitrant.

Gloria — Olimpia

1 : 1

Echipe formate la întâmplare, mai mult un joc de antrenament.

Juniorii

Muncitorii — Clubul Athletic
2 : 1
Întelegerea — Victoria, Voința
0 : 0

Campionate

Haggibor — Cfr.
1 : 0

C. Comercianților — Academia
1 : 0

Victoria — Muncitorii
2 : 0

Timișoara

C. Athletic — Kadina
4 : 0

Chinezul — Muncitorii
3 : 0

Politehnica — Rapid
4 : 0

Sparta — Jimbolia
4 : 1

Clubul Athletic — Satu mare Toren
0 : 0

Întelegerea — Samson
2 : 1

Cetiți și răspândi
Tribuna Nouă

„NĂDLĂCANA“

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții în Nădlac.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Nădlăcana“ se invită aceasta, conform § 18 din statute, la

XXVII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac, Luni la 16 Martie 1925 ora 11 a. m., în localul institutului.

OBIECȚELE:

1. Constituirea.
2. Raportul anual al Consiliului de administrație, raportul comitetului de cenzori și bilanțul anului de gestiune 1924.
3. Distribuirea profitului realizat conf. bilanțului.
4. Sporirea capitalului societății.
5. Modificarea §§-ilor: 4, 22, 32 și 43 din statute.
6. Fixarea marcelor de prezență.
7. Alegerea unui membru în Consiliul de administrație.

Nădlac, la 18 Februarie 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

NOTA: Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile tului cel puțin cu șase luni înainte de adunare și să se însușe la casa institutului, respective să și depună plenipotenta cel mult înaintea amiezii zilei premergătoare a adunării.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1924

Activa

Casa în numerar	706182.20
Cambii de bancă	7890597.50
Avansuri de cont-curent	567259.27
Efecte proprii	537634.28
Efecte fondului de penziune	88580.—
Casa proprie a institutului	40000.—
Debitori	135857.45
Mobilier	30000.—

9996110.70

Capital societății 5000 bucăți acții	2500000.—
la Lei 500 v. n.	—
Fondul general de rezervă	800285.47
„ special „	15000.—
„ de penziune	360679.50
Depuneri spre fructificare	376335.—
Creditori în cont-curent	164888.—
Dividendă neridicată	7087.—
Creditori și poziții transitoare	21884.—
Interese transitoare anticipate	269262.—
Profit curat	609667.—

Pasiv

9996110.—

Nădlac, la 31 Decembrie 1924.

Aureliu Șt. Șuluțiu m. p.
director executiv.

Consiliul de Administrație:

Nicolau Chichin m. p. Aureliu Petroviciu m. p. George Adam m. p. Gligor Vidican m. p. Nicolae Gheran m. p.
președinte. Pavel Roșuț m. p.

Comitetul de Cenzori:

Subsemnatul comitetul de supraveghiere am examinat contul prezent și l'am aflat în regulă și în deplină consonanță cu gistrelle institutului.

Dimitrie Reșcău m. p. Ioan Mercea m. p. Uroș Totorean m. p. Georgiu Petroviciu m. p. Dimitrie Micu m. p.
președinte.

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)